

За трета поредна година Филиал Силистра на Русенския университет „Ангел Кънчев“ чества годишнина – след респектиращите 130 години от откриването на Педагогическото училище и началото на педагогическото образование в Силистра (2020) и половинвековния юбилей от създаване на Полувисшия педагогически институт за подготовка на учители – днес филиал на Русенския университет (2021), през 2022 година образователната институция навършва 25 години, откакто е в структурата на Русенския университет. Във връзка с трите годишнини са проведени редица инициативи – две изложби, филм за Педагогическото училище, две научни конференции с международно участие, кръгла маса по проблемите на образованието, монографията „Искрици във времето“.



На Всемирното изложение в Париж през 1900 г. България се представя и с уникалната по своята архитектура сграда на Педагогическото училище (днес Художествена галерия) в Силистра

Зина СОКОЛОВА

Филиал Силистра е акредитирана образователна структура на Русенския университет „Ангел Кънчев“, която отговаря на съвременните критерии за качествено образование – казва доц. д-р Румяна Лебедова, директор на Филиала. – Присъствието ни в Университета е плодотворно, тъй като имаме възможност да работим с колеги от различни професионални направления, да участваме в реализация на проекти и да се включваме активно в изследователска дейност. Получаваме подкрепа в много отношения, хабилитирани преподаватели от Русенския университет четат лекции при нас. Усещането, че принадлежим към една стабилна многопрофилна структура, създава сигурност и е силно мотивиращо. Нашите студенти се включват в много магистърски програми на Университета, участват в младежкото иновативно ЕКСПО със свои разработки.“



Румяна Лебедова, директор

Във Филиал Силистра се обучават бакалаври от три професионални направления – педагогика на обучението по български език и чужд език (английски или румънски), по физика и информатика и по математика и информатика; електроинженерство и автомобилно инженерство. Основните приоритети в работата му са свързани с осигуряване на успешен кандидатстудентски прием и адекватна адаптация към новите изисквания на времето. Повишаването на качеството на образованието съобразно потребностите на пазара на труда става чрез съчетаване на добрите традиции в образованието с иновативни решения.

„Неизменна е грижата на целия ни екип за професионалната реализация на студентите – казва доц. Лебедова. – За тази цел си сътрудничим с представители на бизнеса, които са възможни бъдещи работодатели на нашите възпитаници.“

През 90-те години тук се обучават голяма група бесарабски българи, много от които остават в България като учители. После студенти от Тараклийския държавен университет започват да идват тук на езикова практика.

Началото на образователната институция е поставено преди повече от век, когато в Силистра се създава Държавното педагогическо мъжко трикласно образцово училище за подготовка на начални учители. Градът става един от трите центъра на педагогическото образование в страната, заедно с Казанлък и Лом. Първата учебна година (1890/1891) започва с 27 ученици от Еленско, Тревненско, Дряновско, Ломско,

Балчишко, Варненско, Русенско, Габровско, Силистренско.

„В Силистренското педагогическо училище започват работа млади педагози, получили образование в Германия, които са с широк духовен хоризонт и солидни знания – казва доц. Лебедова. – Като манталитет, като убеждения и гражданска позиция, те имат самочувствието на мисионери. Осъзнават призванието си да бъдат реформатори в образованието. Тази тяхна дейност е израз на възрожденски дух, градивност и позитивизъм. А това е предпоставка за модерно възпитателно-образователно дело. Техният професионализъм и личностните им качества създават общност, която не само образова, но и вдъхновява, превръща се в интелектуално ядро. Учителите и учениците от Силистренското педагогическото училище имат голяма заслуга за развитието на просветната дейност, на музикалната култура и на музейното дело в региона, което превръща Силистра в културна столица на Южна Добруджа.“

До 1913 г., когато Южна Добруджа попада под политическата зависимост на Румъния, Педагогическото училище развива богата културно-просветна дейност. Поради трагичните исторически обстоятелства от архива на Педагогическото училище за периода 1890 – 1913 г. остава оскъдна документация. Започва тежък период на живот в емиграция. Налагат се преобразувания – създава се българска гимназия, която обединява мъжкото педагогическо училище и девическата гимназия. Тя функ-

ционира в емиграция – в Русе, Свищов, Ловеч.

След подписване на Крайовската спогодба през 1940 г., по силата на която Южна Добруджа се връща към България, правителството взема мерки за стопанското и културното стабилизиране на региона. Южна Добруджа се приобщава към Отечеството институционално и духовно. В този процес образованието и ценностите, които създава то, са изключително важни. Тяхната значимост в случая е подсилена от факта, че педагогическото образование в Силистра вече има устойчив корен и е натрупало завиден авторитет.

На 1 октомври 1941 г. се провеждат тържества във връзка с честване на първата годишнина от освобождението на Добруджа, 50 години от създаване на Педагогическото училище и освещаване паметника на Стефан Караджа. Отпечатан е юбилеен сборник „Прослава на Силистренското педагогическо училище за 50-годишен живот“. Седмица по-късно, на 8 октомври, Педагогическото училище е преобразувано в Учителски институт „Цар Борис III“ за първоначални учители с 4-годишен курс на обучение над пети гимназиален клас. През 1945 г. Институтът е преименуван на „Димитър Благоев“, а от учебната 1950/1951 г. отново става Педагогическо училище. През 1958 г. училището е закрито с Постановление на Министерския съвет.

„Традициите на педагогическото образование в Силистра се възраждат със създаването на Учителския институт за подготовка на учители V – VIII клас през 1971 г. със срок на обучение 3 години над средно образование – уточнява директорката. – Той е един от трите института в България, които имат такъв статут и предмет на дейност (Силистра, Смолян, Кърджали). Първият випуск се дипломира през 1974 година – 170 студенти. Тяхната професионална реализация като учители е основно в Североизточна България. Понастоящем Филиал Силистра е единствената в региона образователна институция, която предлага обучение по професионално направление

„Педагогика на обучението по...“. Катедрата по филологически и природни науки обучава и бакалаври за придобиване на второ висше образование с педагогическа насоченост. За петдесет години близо осем хиляди студенти са получили знания и умения, необходими за професионалната им реализация в сферата на образованието.“

С Постановление на Министерския съвет от януари 1997 г. Полувисшият педагогически институт със седалище в Силистра се преобразува в Педагогически факултет в състава на Филиал на Русенския университет „Ангел Кънчев“ със статут на юридическо лице. Със същото постановление Полувисшият институт по машиностроене и електротехника – Силистра, се преобразува в Технически колеж, който също е в състава на Филиала. Двете звена създават обща академична структура на Русенския университет в Силистра.

„Съхранената памет е съхранено достойнство – подчертава доц. Лебедова. – Тя не само пази информацията за етапите в развитието на институцията, но създава и чувството за принадлежност към едно духовно пространство, в което отдадеността към познанието и творчеството е от първостепенно значение. Затова вече няколко поколения студенти и преподаватели се уповават на житейската мъдрост, научните постижения и човешките ценности на своите предтечи. Основна цел на образованието е да направим хората по-успешни, по-мъдри и по-благоденстващи. Но това не може да стане, ако пренебрегваме хуманитаристиката, която през този XXI век сякаш е избутана в ъглите на живота. Според мен махалото ще се завърне със страшна сила. Литератор съм и казвам „да“ на дигитализацията, иновациите, компютрите. Но новите технологии не трябва да бъдат в ущърб на хуманитарните науки. Човекът е преди всичко.“

Любопитна е историята за създаването на сградата на Силистренското педагогическо училище (днес в нея е Художествената галерия в града). По инициатива на Дяно Кождабашев – кмет на Силистра, и на Петър Чаушев – председател на Окръжната постоянна комисия, населението на града събира средства за изграждане на сградата на училището. На 4 март 1889 г. гражданите са събрани в салона на общинското управление за обсъждане на въпроса. Избира се комисия, която да набира помощи от гражданите и българското население от окръга: първите ще внасят пари, а вторите – материал (дърва, камъни и др.). Взема се решение от града да се съберат 10 000 лв., от правителството да се искат 35 000 лв. Инициативата получава морална и материална подкрепа от правителството на Стефан Стамболов. Проектът е осъществен за година и половина и от 1 септември 1892 г. учебните занятия се водят в новата сграда.

На 15 март 1900 г. пригворният фотограф Иван Карастоянов прави големи художествени снимки на сградата, на гимнастическия салон и на работилницата. Те са изложени в българския павилион на Всемирното изложение в Париж през 1900 година. На прелома между двата века в един пограничен град на новата българска държава, чието население е около 13 хиляди жители, се строи храм на знанието, който е достоен за световно изложение в центъра на европейската култура. Този факт респектира, сам по себе си, и доказва, че няма по-силна духовна крепост от знанието.